

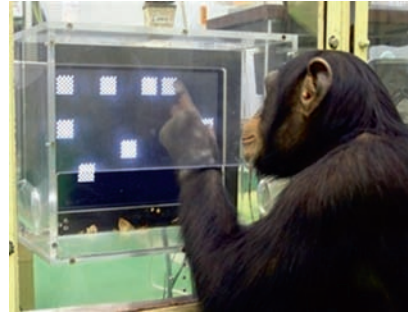


Hayvan Davranışları

Oyunun Galibi, Açık Farkla Şempanze!

Adını, özellikle de Japonya'nın Kyoto Üniversitesi'nde yapılan araştırmalarla duyurmuş olan 7 yaşındaki sevimli şempanze Ayumu, şimdi de üniversite öğrencilerini açık farkla yendiği bir bellek oyunuyla yıldız oldu. Bu şerefi kendisi gibi iki genç şempanzeyle paylaşan Ayumu'nun oynadığı oyun, bir bilgisayar ekranında hızla yanıp sönen rakamların yerini doğru hatırlamayı içeriyor. Bu çalışmayı yöneten Tetsuro Matsuzawa'ya göre şempanzelerin insanlardan daha akıllı olduklarını göstermiyor; sonuçlar yalnızca "basit bir gerçeğin yansıması: Şempanzeler bu konuda -yani çevrelerinin fotoğrafik görüntülerini hızla alıp belleğe kaydetmede- bizden

iyiler." Matsuzawa'nın bu konudaki ilk öğrencisi, Ayumu'nun annesi Ai olmuş. Ayumu ise, araştırmacının yeni 'sınıfındaki' en başarılı öğrenci. Sınıf, her biri bir anne ve yavrusundan oluşan üç çift şempanzeden ibaret. Sonuçlara göre yavrular, annelerinden daha başarılı. Ancak bu konuda en acıklı konumda olan, üniversite öğrencileri. Ayumu'nun denemelerden



% 80 oranında başarılı çıkmış olmasına karşın, üniversite öğrencileri için bu oran % 40! Araştırmacılara göre bu farkın bir açıklaması, olasılıkla evrim sürecinde. Buna göre şempanzelerle ortak atadan ayrıldıktan sonra daha karmaşık beyin özellikleri kazanan insanların, bu tür hızlı zihinsel fotoğraf çekimlerine gereksinimleri azalmış ve bu yetenek zamanla körelmiş olabilir. ABD'deki Yerkes Primat Merkezi'nden ünlü primatolog Frans de Waal'in de söylediği gibi, "sonuçlar gerçekten inanılmaz!" de Waal, şempanze zekasını hafife alma eğiliminin genel bir eğilim olduğu ve bunun özellikle de insan-merkezli bakış açısından kaynaklandığını söylüyor. Matsuzawa ise, çalışmadaki şempanzeleri ayrıcalıklı olarak görmenin bir yanlığı olacağını vurguluyor: "Bunu bütün şempanzeler yapabilir. Onların zekalarına hakettiği değeri vermediğimiz kesin. Oysa biz de % 98,77 oranında şempanze sayılırız. Biz onların evrimsel akrabalarıyız." (Ayumu'yu bilgisayar ekranında bellek oyununu oynarken görmek için (<http://www.nature.com/news/2007/071203/full/news.2007.317.html> adresindeki yazı içinde yer alan "video" bağlantısına tıklayabilirsiniz.)

Nature News Online, 3 Aralık 2007



Bu Görüntü Aldatmasın!

Kafakafaya vermiş, birlikte cıvıdayıp şarkı söyleyen iki kuşun görüntüsü size neyi çağırıyor? Sevgi? Aşk? Sizi hayal kırıklığına uğratmak gibi olmasın ama, California Üniversitesi (Berkeley) araştırmacılarına göre, masum aşkın simgesi haline gelmiş bu görüntüyü belki de yenisiyle değiştirmek; en

azından birçok betimlemede kullanılan kuşun bir California kiraz kuşu türü olan *Pipilo crissalis*'e benzememesine dikkat etmek gerekecek! Çünkü, öyle görünüyor ki bu aşk çok masumane değil; hele dişiler hiç masum değiller! Üniversitenin Omurgalı Zoolojisi Müzesi'nden Lauren Benedict, çiftler halinde şarkı söyleyen bu türün bireylerini inceledikten sonra, dişilerin



her gün aynı erkekle şarkı söylemesine karşın, yavrularının dörtte birden fazlasının başka babadan (!) olduğunu keşfetmiş. "Ancak, bu dişilerden herhangi birini eşine ihanet ederken yakalamış da değilim" diyor. "Belli ki bu işi oldukça dikkatli ve gizlilik içinde yapıyorlar!" Dişiler, Benedict'e göre bu arada eşlerini ihmal etmemeye de özen gösteriyorlar.

Erkeklerin de bu 'ihanet' davranışı içinde bulunup bulunmadıkları ya da dişiyi 'yakaladıklarında' nasıl bir tepki gösterdikleri tam bilinmiyor. Ancak başka kuş türlerinde, dişinin kendisine ihanet ettiğinden kuşkulanan erkek kuşların, olasılıkla da yavruların kendisine ait olmayabileceği bilgisinden hareketle, yavruları daha az besledikleri biliniyor.

Nature News Online, 20 Aralık 2007